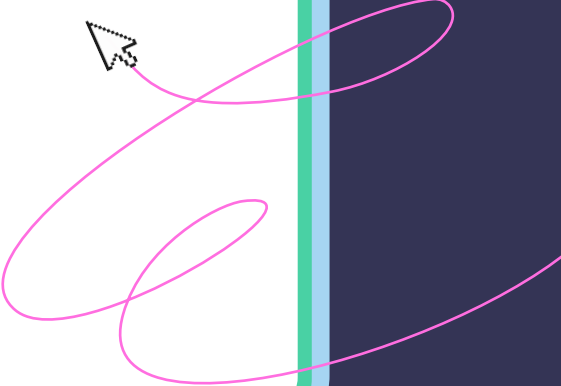

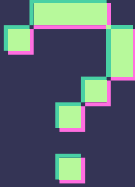

**ХТО І ЯК НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА ПОРУШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА?**

ХТО І ЗА ЩО НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

Держава

за недотримання норм
міжнародного гуманітарного
права

Індивід

за міжнародні злочини

ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В МГП

**Відповідальність можуть
нести як держави, так й
індивіди**

**У МГП основною є
відповідальність
держави**

**Держава несе
відповідальність за
недотримання взятих
міжнародно-правових
зобов'язань**

🔍 ФОРМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

ПОЛІТИЧНА

Реституція

Репарації

МАТЕРІАЛЬНА

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ

Держава несе відповідальність за порушення МГП, вчинені усіма гілками влади та особами, що знаходяться під її владою чи контролем

Держави зобов'язані дотримуватися й забезпечувати дотримання міжнародного гуманітарного права

Держава зобов'язана вживати заходів щодо попередження порушень МГП. Це стосується насамперед збройних сил

Держава повинна відшкодувати збитки за порушення міжнародного гуманітарного права

На держави покладається обов'язок притягнути до відповідальності осіб, які вчинили воєнні злочини

Національне законодавство обов'язково повинно містити норми про відповідальність за порушення МГП

- За серйозні порушення МГП (воєнні злочини) передбачається кримінальна відповідальність
- В Україні вона регулюється ст. 438 Кримінального Кодексу України

**Міжнародна кримінальна
відповідальність застосовується у
випадку, коли держава не бажає або
не може притягнути осіб, винних у
воєнних злочинах**

**Притягнення до відповідальності здійснюється
міжнародними кримінальними судами і трибуналами**

Резолюції міжнародних організацій щодо відповідальності РФ

Генеральна Асамблея ООН на спеціальній сесії 14 листопада 2022 року ухвалила резолюцію про виплати репарацій від РФ за збитки, завдані внаслідок повномасштабної агресії проти України.

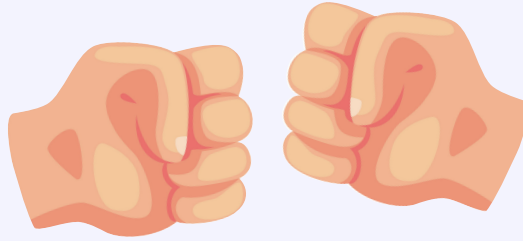
24 березня 2023 року Європейська рада ЄС підтримала створення міжнародного механізму для реєстрації збитків, завданих Росією під час військового вторгнення в Україну.

26 січня 2023 року Парламентська Асамблея Ради Європи (ПАРЄ) прийняла Резолюцію «Юридичні та праволюдінні аспекти агресії Російської Федерації проти України».

Чотири види міжнародних злочинів

Злочин агресії

Воєнні злочини

Злочини проти людяності

Злочин геноциду

**Злочин
агресії**

- є застосуванням збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканості або політичної незалежності іншої держави, будь-яким чином несумісне зі Статутом ООН.

**Злочини проти
людяності**

- полягають у широкомасштабному або систематичному нападі на будь-яких цивільних осіб з метою проведення політики держави або організації, спрямованої на скоєння такого нападу, або з метою сприяння такій політиці.

**Воєнні
злочини**

- серйозні порушення МГП, за які передбачена кримінальна відповідальність конкретних індивідів. Це серйозні порушення Женевських конвенцій про захист жертв війни (1949 р.), наприклад, поранення чи вбивство цивільних осіб, катування, фізичне насилля, зґвалтування тощо.

**Злочин
геноциду**

- полягає у діях, які вчиняються з наміром знищити повністю або частково будь-яку національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку.

КОГО ПРИТЯНУЄ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД?

Державу

Індивіда

Державу та
індивіда

У 1998 році був заснований постійно діючий Міжнародний кримінальний суд (МКС), до юрисдикції якого входять усі чотири склади міжнародних злочинів.

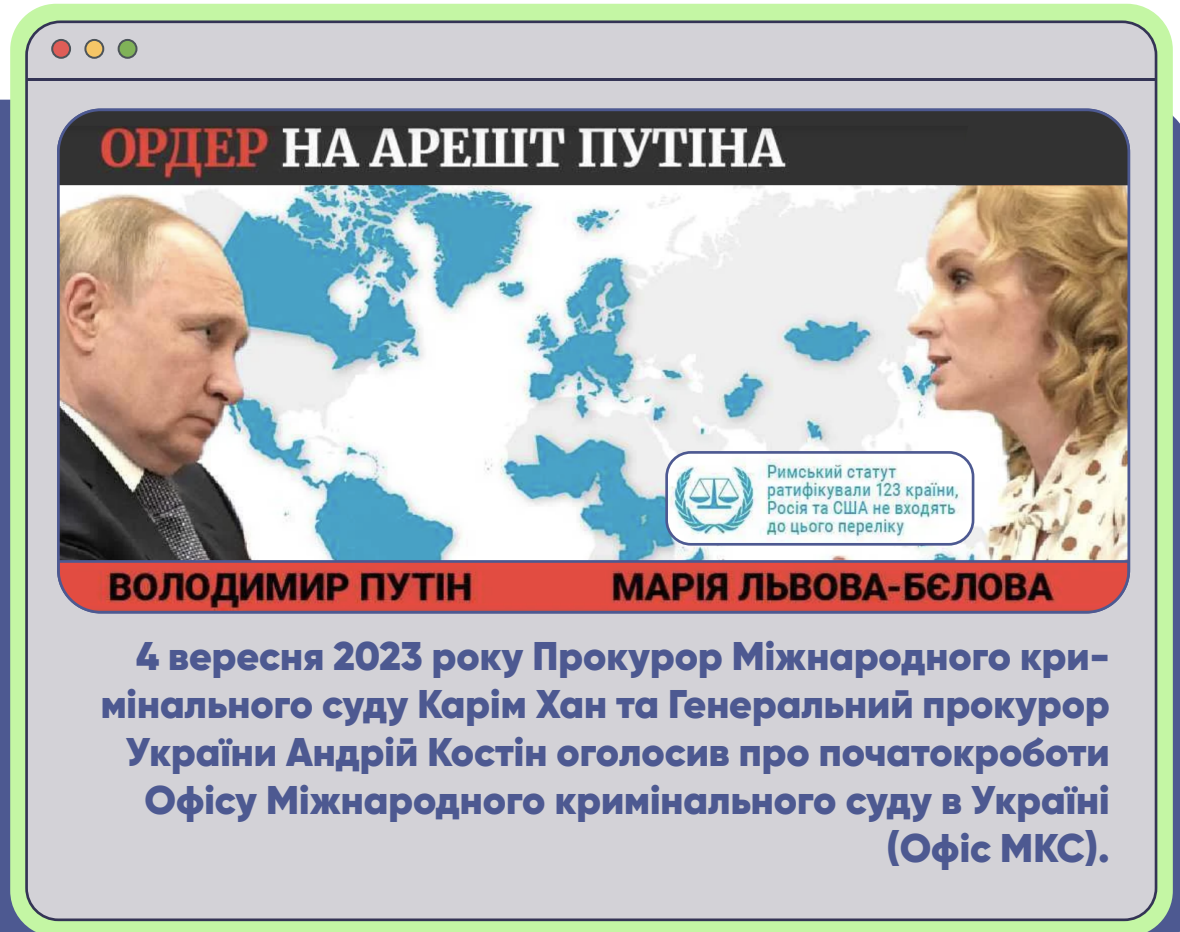
Нещодавно МКС відкрив два провадження щодо воєнних злочинів в контексті агресії проти України:

у зв'язку з незаконною депортацією українських дітей з тимчасово окупованих територій;

навмисними атаками Росії проти цивільної інфраструктури України.

ОРДЕР НА АРЕШТ ПУТІНА

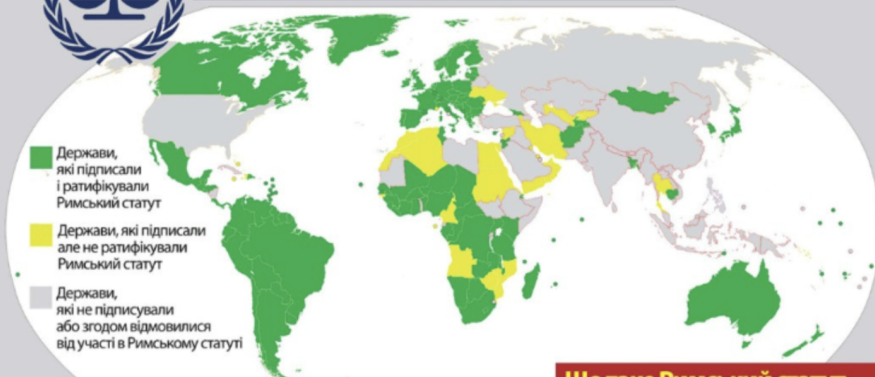
ВОЛОДИМИР ПУТІН   МАРІЯ ЛЬВОВА-БЄЛОВА

4 вересня 2023 року Прокурор Міжнародного кримінального суду Карім Хан та Генеральний прокурор України Андрій Костін оголосив про початок роботи Офісу Міжнародного кримінального суду в Україні (Офіс МКС).

Римський статут ратифікували 123 країни, Росія та США не входять до цього переліку

International Criminal Court

123 держави

підписали і ратифікували Римський статут
(станом на січень 2023 року)

Держави-учасники поділяються на такі регіональні групи:

Африканські держави – 33 країни;

Азійські держави, серед яких і держави в районі Тихого океану – 19 країн;

Східноєвропейські держави – 18 країн;

Держави Латинської Америки та Карибського басейну — 28 країн;

Західна Європа та інші держави – 25 країн

Що таке Римський статут

Римський статут Міжнародного кримінального суду – це міжнародний договір, на підставі якого був заснований цей суд

- Ухвалений 17 липня 1998 року
- Набув чинності з 1 липня 2002 року
- Місцем перебування суду є місто Гаага (Нідерланди)

Юрисдикція МКС охоплює такі злочини:

- злочин геноциду;
- злочини проти людяності;
- воєнні злочини;
- злочин агресії

Україна підписала Римський статут 20 січня 2000 року, проте ще досі не ратифікувала його

Якби Україна ратифікувала договір, то стала би членом Асамблеї держав-учасників і могла би ставити питання на порядок денний Асамблеї, мати свого суддю і брати участь у роботі суду

2 держави – Бурунді та Філіппіни ратифікували Римський статут, але згодом вийшли з Міжнародного кримінального суду

США, рф згодом відкликали свої підписи під статутом

В МЗС рф вже заявили, що вони, мовляв, не співпрацюють з МКС, його рішення не мають для рф ніякого значення, а можливі ордери на арешт, які виходять з Міжнародного кримінального суду, росія вважає юридично нікчемними

© 2023 Укрінформ. Усі права захищені.

У разі використання матеріалів посилання обов'язкове. www.ukrinform.ua.

Джерела: pgaction.org, fakty.com.ua, slovoidilo.ua, tsn.ua, pravda.com.ua.

Підготувала Жанна Телеганова, графіка Олександра Шингура

УКРІНФОРМ

Поміркуйте:

Які виклики існують щодо притягнення до відповідальності держави та міжнародної кримінальної відповідальності індивіда?